

Nij Bosma Zathe: partner met water en natuur

Marcel Huijser, Simon Oosting en Gertjan Holshof
Rudy Hobbenschot (Provincie Friesland)

Het Praktijkonderzoek Veehouderij bouwt een nieuwe proefboerderij bij Leeuwarden: Nij Bosma Zathe. Deze nieuwe proefboerderij wordt ingericht met het oog op de toekomst. Het integreren van landbouw, waterbeheer en natuur is hierbij een belangrijk onderzoeksthema. In dit artikel staat wat er allemaal gaat gebeuren.

De bouw van proefboerderij Nij Bosma Zathe vordert. Het gaat niet alleen om moderne gebouwen. Ook de inrichting van het omliggende land moet afgestemd zijn op integratie van landbouw, waterbeheer en natuur. In het dichtbevolkte Nederland moeten we steeds slimmer omgaan met de beperkte ruimte. Een reeks recente beleidsnotities maakt duidelijk dat landbouw in grote delen van Nederland zal samengaan met een voor mensen toegankelijk en aantrekkelijk landschap, een versterking van de natuurwaarden en het langer vasthouden van water en incidentele inundaties.

Op een proefboerderij blijft het natuurlijk niet alleen bij een geïntegreerde inrichting. Op Nij Bosma Zathe willen we vooral onderzoeken hoe landbouw, waterbeheer en natuur het best kun-

nen samengaan, zodat er niet alleen sprake is van een duurzame leefomgeving, maar ook van een goed economisch toekomstperspectief voor de mensen die wonen en werken op het platteland.

De onderzoekplannen

Wat zijn we precies van plan op Nij Bosma Zathe? Het laagste gedeelte van het land ligt niet ver van watergang 'de Zwette' en is relatief nat. Dit deel van het proefbedrijf zal worden gebruikt voor onderzoek naar het effect van incidentele inundatie. Welke grasrassen zijn meer of minder gevoelig voor het voor korte of lange tijd onder water staan? Wat voor prijzen moeten gerekend worden voor dit soort inundaties? Buiten de proefvelden zal het waterpeil in

Nij Bosma Zathe staat midden in het Friese weidelandschap.

deze hoek van het bedrijf mee fluctueren met dat van 'de Zwette', en dus gelijk zijn aan het boezempeil. Brede sloten met flauw oplopende oevers en enkele grote poelen bieden hier niet alleen meer ruimte om water te bergen, maar ook voor meer natuurwaarden. Ondiepe wateren met veel water- en oeverplanten en een geschikte verbinding met de boezemwateren zijn erg belangrijk voor de voortplanting van veel vissoorten.

Friese weidevogels van internationaal belang

Friesland is voor veel weidevogelsoorten erg belangrijk, zelfs in internationaal verband. Veel agrariërs doen al veel aan weidevogelbeheer door onder andere later te maaien. Hierdoor wordt de jonge vogels meer overlevingskans geboden. Een uitgestelde maaidatum betekent echter meestal een lagere voederkwaliteit van het gras. Maar wat gebeurt er als we andere grassoorten en -rassen gebruiken op percelen met weidevogelbeheer? Soorten en rassen die relatief laat in bloei schieten zijn misschien erg aantrekkelijk in combinatie met weidevogelbeheer. Ook dit type onderzoek zal plaatsvinden op Nij Bosma Zathe.

Nieuwe slootkanten voor meer planten en dieren

In de herfst van 1999 is een groot deel van de sloten op het bedrijf geherprofileerd. Sommige sloten zijn breder gemaakt en hebben een één meter breed terras, net onder de waterspiegel. Dit vergroot niet alleen de waterberging, maar biedt ook meer kansen voor water- en oeverplanten en verschillende diersoorten. In de zomer van 2000 bleek dat de oevers alweer deels begroeid waren. Hierbij ging het vooral om riet, fioningras, blaartrekkende boterbloem, straatgras, herderstasje, varkensgras, vogelmuur, kruipende boterbloem, paardebloem, Engels raaigras en schijfkamille. De terrassen waren nog vrijwel onbegroeid. Naar verwachting zullen de terrassen en oevers binnen een paar jaar gedomineerd worden door riet.

Kom kijken

Tot slot is de proefboerderij er niet alleen voor onderzoekers. Het is ook een plek waar de resultaten van onderzoek worden overgedragen en waar ook u kunt zien hoe het in de praktijk werkt. Op 7 en 8 december zijn er Open Dagen op Nij Bosma Zathe (zie ook Prikbord pag.10).

Onderzoek naar weidevogels krijgt op Nij Bosma Zathe ook veel aandacht.

